

Plan för Studie- och yrkesvägledning i Kultur- och utbildningsförvaltningen, Alingsås kommun

Innehåll

Inledning	3
Studie- och yrkesvägledningens övergripande mål	3
Indikatorer	3
Särskilt fokus för att nå likvärdig studie- och yrkesvägledning	4
Definitioner	4
Studie- och yrkesvägledning, vid och snäv definition.....	4
Valkompetens.....	5
Aktiviteter för studie- och yrkesvägledning i det vida och snäva perspektivet.....	6
Introduktionsprogrammen årskurs 1-3 Alströmergymnasiet.....	6
Årskurs 1-2 Alströmergymnasiet.....	7
Årskurs 3 Alströmergymnasiet.....	8
Gymnasiesärskolan vid Alströmergymnasiet.....	9
Campus Alingsås – grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna.....	10
Ledning och systematiskt kvalitetsarbete.....	11
Styrdokument.....	11
Skollagen 2010:800; Studie- och yrkesvägledning.....	11
Läroplan för gymnasieskolan (GY2011).....	11
Läroplan för gymnasiesärskolan (GYS2013).....	13
Läroplan för vuxenutbildningen 2012:101.....	15

Inledning

Syftet med denna plan studie- och yrkesvägledning är att säkerställa en likvärdig vägledning för främjandet av elever och kommuninvånarens val gällande studier och yrken. Detta då betydelsen av en hög kvalitet av studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att nå sin fulla utveckling inför framtida studie- och yrkesval växer i takt med att utbudet av utbildningar och yrkesinriktningar blir allt fler och mer svåröverskådliga. En systematisk kvalitativ studie- och yrkesvägledning bidrar till bättre kunskaper om arbetslivet och ökar elevernas valkompetens.

Planen omfattar olika studie- och yrkesvägledande aktiviteter för gymnasie- samt vuxenutbildning. Planen revideras vid behov och är ett levande dokument med utrymme för flexibilitet och förändringar och den ska användas som ett instrument för de olika skolformerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning.

Studie- och yrkesvägledningens övergripande mål

- Elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses
- Eleverna utvecklar en valkompetens för att kunna göra medvetna och väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.
- Studie- och yrkesvägledningen inriktas mot att motverka eventuella begränsningar i elevernas val utifrån kön, social och/eller kulturell bakgrund. Lärarna har aktuell kunskap om faktorer och föreställningar som påverkar elevernas val.
- Eleverna upplever sina framtidsval positivt och att de kan påverka sin framtid.
- Samarbetet mellan skola och arbetsliv ska utvecklas och öka.

Indikatorer

- Varje skolenhet har en handlingsplan för studie- och yrkesvägledning.
- Samtliga program inom gymnasieskolan har programråd.
- Varje skolenhet beskriver i sitt systematiska kvalitetsarbete arbetet kring studie- och yrkesvägledning.
- Antalet genomförda aktiviteter mellan skola, arbetsliv och andra skolformer.
- Andel unga och vuxna som upplever att (a) de har fått den hjälp de behöver av skolan för att kunna välja framtida utbildning och yrke samt (b) skolåren har gett dem en bra förberedelse inför vidare utbildnings- och yrkesval (mäts i årlig elevenkät).
- Omval och studieavbrott minskar vid gymnasieskolan.

Särskilt fokus för att nå likvärdig studie- och yrkesvägledning

1. *Styrdokument* – all personal har kännedom om och arbetar för att nå målen enligt de gällande styrdokumenten för studie- och yrkesvägledning.¹
2. *Plan för studie- och yrkesvägledning* – utgångspunkten för varje enskild sektor/skolforms arbetsplan med arbetet.
3. *Systematiskt kvalitetsarbete* – målen i denna plan ska konkretiseras i varje skolenhet i lokala arbetsplaner och föras in i det systematiska kvalitetsarbetet.
4. *Nätverk med omvärlden* – alla skolenheter ska ha uppbyggda nätverk med omvärlden (närsamhället, arbetslivet, vidareutmaningar, universitet/högskolan, arbetsförmedling etc.)
5. *Nätverk med rektorer och studie- och yrkesvägledare* – rektorer och studie- och yrkesvägledare deltar i aktuella och relevanta nätverk inom ex. Göteborgsregionens kommunalförbund (GR).
6. *Motverka begränsningar i elevernas val utifrån kön, social och/eller kulturell bakgrund*. Lärarna har aktuell kunskap om faktorer och föreställningar som påverkar elevernas val.

Definitioner

Studie- och yrkesvägledning, vid och snäv definition

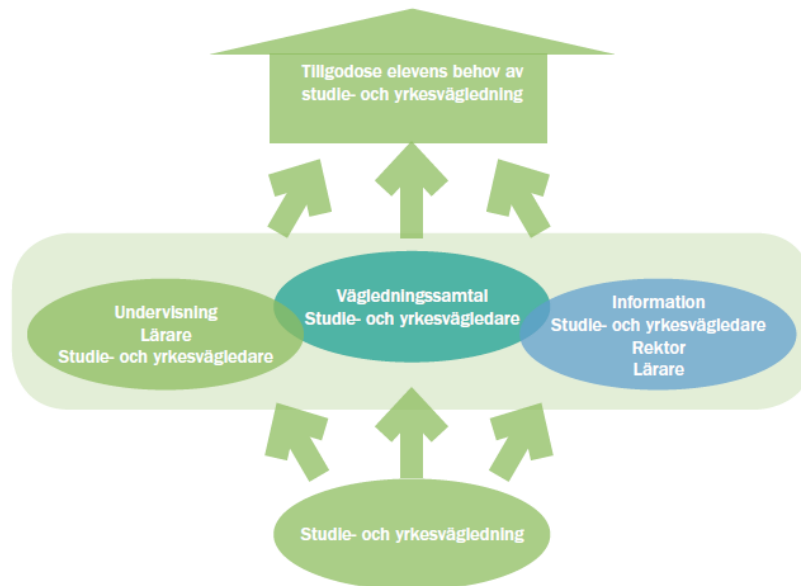
Syftet med studie- och yrkesvägledningen är att ge eleverna förutsättningar att hantera frågor som rör val av studier och yrken. Mångfalden av både yrken och utbildningar gör att eleverna kan uppleva det som komplicerat att överblicka sina olika möjligheter. En ständigt pågående samhällsutveckling och snabba förändringar på arbetsmarknaden bidrar ytterligare till svårigheter att förutse villkoren i arbetslivet. Studie- och yrkesvägledning är en viktig del i det livslånga lärandet och ett stöd i en individs ständigt pågående karriärprocess. Studie- och yrkesvägledning kan beskrivas i både vid och snäv bemärkelse. Vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Det handlar till exempel om praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkännedom. Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse är den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal, individuellt och i grupp. Här ges den enskilde eleven möjlighet att reflektera över sig själv i relation till olika framtidsvägar. Studie- och yrkesvägledningen måste utgå från elevens behov och förutsättningar samt kunna anpassas för att på bästa sätt stödja eleven att gå vidare i sin valprocess och att genomföra sina beslut. (Skolverkets allmänna råd studie- och yrkesvägledning, 2013).

---

¹ Skollag, Läroplan, Allmänna råd för arbete med studie- och yrkesvägledning

Valkompetens

För att hantera valsituationer behöver eleven utveckla ett antal kompetenser som visar på strukturerade sätt att samla, analysera, sätta samman och organisera sig själv och utbildnings- och yrkesinformation. Utifrån detta behöver eleverna ha färdigheter att kunna fatta och genomföra beslut samt hantera övergångar och växlingar i livet. Eleven ska därmed ges möjlighet att utveckla en "valkompetens".

Fig. Skolans studie- och yrkesvägledning kan genom undervisning, vägledningssamtal och informationsinsatser tillgodose elevernas behov av vägledning.

(Figur: Allmänna råd och kommentarer om arbetet med studie- och yrkesvägledning 2014)

Aktiviteter för studie- och yrkesvägledning i det vida och snäva perspektivet

Introduktionsprogrammen årskurs 1-3 Alströmergymnasiet

Genomförande	Aktivitet	Vid / snäv ²	Ansvarig aktivitet
Garanteras	Föräldrainformation om gymnasievalet	snäv	SYV
Garanteras	Information om det svenska utbildningssystemet för elever på Språkintröduktion.	vid	Mentor, SYV
Garanteras	I dialog och samarbete med elev och mentor upprätta en individuell studieplan och revidera den vid behov.	vid	Mentor, undervisande lärare, SYV
Garanteras	Gruppinformation om gymnasievalet och/eller annan utbildning, praktik eller arbete. Allmän introduktion om valprocessen och olika valalternativ.	snäv	SYV
Garanteras	Individuella vägledningssamtal med samtliga elever	snäv	SYV
Minst en studie- och yrkesorienterande aktivitet varje läsår	Exempel på en sådan aktivitet kan vara: - jobbskuggning av "drömyrke", - jobbsökningen och CV, - temaarbeten kring utbildning, arbetsliv och yrke, - studiebesök på arbetsplatser, - besök på gymnasieskolor/högskolor, inkl följa/besöka ett program på Alströmer, - visa på samband mellan ämnen och yrken.	vid	Mentor arbetslag, undervisande lärare, SYV
Vid behov	Exempel på vägledningsaktiviteter kan vara: - vägledningssamtal med elever och vårdnadshavare, - grupp vägledning.	snäv	SYV
Genomförs	Ämnesintegrering SYV i alla ämnen	vid	Mentor, undervisande lärare, SYV
Garanteras	Anpassning av studie- och yrkesvägledning utifrån elevernas behov	vid	Mentor, undervisande lärare, SYV.

² Anger om aktiviteten/insatsen kan beaktas inrymmas i den vida eller snäva definitionen av studie- och yrkesvägledning (se definitioner). Detta i syfte att tydliggöra hela skolans ansvar i vissa delar.

Årskurs 1-2 Alströmergymnasiet

Genomförande	Aktivitet	Vid/snäv	Ansvarig aktivitet
Garanteras	Klassvis information om valen inför kommande läsår; inriktningsval, individuella val och val av fördjupningskurser.	snäv	SYV
Garanteras	Klassvis information om behörighetsregler, urval och meritpoäng för vidare studier.	snäv	SYV
Erbjuds	Individuella vägledningssamtal för alla elever.	snäv	SYV
Erbjuds	<i>Åk 2:</i> För samtliga klasser erbjuds motiverande insats á ca 30 min. Innehåller t.ex. samtal om skolsituationen nu, blicka framåt samt diskussioner kring skola och motivation och om begränsningar och hinder.	snäv/vid	Mentorer, lärare, SYV
Erbjuds	<i>Åk 2 högskoleförberedande program:</i> Lektion innehållande t.ex. intressetest, yrken sökvägar vad gäller utbildningsalternativ och platsannonser. Också diskussioner i klassen om yrkesroller, tydliga respektive otydliga yrken och kopplingen med utbildningsväg till yrkes görs. Beräknad tid för detta är 30-60 minuter per klass.	snäv/vid	Mentorer, lärare, SYV
Vid behov	Exempel på studie- och yrkesorienterade aktiviteter: - besök från olika utbildningsanordnare, - besök från olika branscher/yrken, - skriva ansökan/CV, - studiebesök på företag/yrken.	vid	Mentor, arbetslag, SYV, undervisande lärare.
Vid behov	Exempel på vägledningsaktiviteter: - delta på föräldramöten, - information och vägledning till elev och vårdnadshavare, - grupp vägledning, - EHT (elevhälsoteam) - elevkontakter vid ev. besök/omval/"prova på" utbildning	vid	SYV
Garanteras	Ämnesintegrering SYV i alla ämnen	vid	Mentor, arbetslag, SYV, undervisande lärare.
Garanteras	Anpassning av studie- och yrkesvägledning utifrån elevernas behov	vid	Mentor, undervisande lärare, SYV.

Årskurs 3 Alströmergymnasiet

Genomförande	Aktivitet	Vid/snäv	Ansvarig aktivitet
Garanteras	Information om vad man bör tänka på när man slutar gymnasiet med fokus på vidare studier och arbetslivet.	snäv	SYV
Erbjuds	Individuella vägledningssamtal för alla elever.	snäv	SYV
Erbjuds	Informationspass om vägar vidare, vilka alternativ finns efter gymnasiet? I detta pass ingår även värderingsövning i grupp samt övning i självinsikt och titt i backspegeln, vad har gymnasiet tillfört? Hur man kan använda sin kunskap från gymnasiet diskuteras samt hur den egna insatsen varit och valkompetens inför framtiden.	snäv	SYV
Erbjuds	Arbetsförmedlingen kommer och informerar klassvis.	vid	Mentorer, SYV
Vid behov	Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter: - besök på Kunskap & Framtidsmässan i Göteborg - Information från Arbetsförmedlingen - skriva ansökan/CV - besök från olika utbildningsanordnare - besök från olika branscher / yrken - studiebesök på företag / yrken - studiebesök på Campus Alingsås, folkhögskolor och högskolor	vid	Mentor, SYV, arbetslag, och undervisande lärare.
Vid behov	Exempel på vägledningsaktiviteter: - information och vägledning till elev och vårdnadshavare, - grupp vägledning, - EHT (elevhälsoteam).	snäv	SYV
Garanteras	Ämnesintegrering SYV i alla ämnen samt i gymnasiearbetet.	vid	Mentor, SYV, arbetslag och undervisande lärande.
Garanteras	Anpassning av studie- och yrkesvägledning utifrån elevernas behov	vid	SYV, mentor

Gymnasiesärskolan vid Alströmergymnasiet

Genomförande	Aktivitet	Vid/snäv	Ansvarig aktivitet
Garanteras	I dialog med eleven upprätta en individuell studieplan och revidera den vid behov. För elever på individuella (IP) program och nationella program (NP).	vid	Mentor, SYV.
Garanteras	Öka elevens kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till fortsatt utbildning, praktik och arbete. Insatsen gäller de elever det berör.	vid	Praktiksamordnare, APL-samordnare och SYV
Garanteras	Information om vad man bör tänka på när man slutar gymnasiet med fokus på vidare studier, praktik, daglig verksamhet och övrigt i arbetslivet (sista året).	vid	Mentor, praktiksamordnare och SYV.
Erbjuds	Utifrån elevernas förutsättningar erbjuda individuella vägledningssamtal.	snäv	SYV
Vid behov	Utifrån elevernas förutsättningar skall samma aktiviteter erbjudas gymnasiesärskolan som övriga program i syfte att stimulera till kontakter, samverkan och utbyten i utbildningen.	vid	Mentor, arbetslag, praktiksamordnare, SYV
Vid behov	Exempel på vägledningsaktiviteter: - delta på föräldramöten, - information och vägledning till elev och vårdnadshavare, - elevmöten, - gruppvägledning (t.ex. värderingsövningar), - introducera digitala program och övningar exempelvis intressetest	vid	Mentor, arbetslag, SYV
Garanteras	Ämnesintegrering SYV i alla ämnen samt i gymnasiesärskolearbetet.	vid	Mentor, undervisande lärare, SYV
Garanteras	Anpassning av studie- och yrkesvägledning utifrån elevernas behov.	vid	Mentor, undervisande lärande, SYV.

Campus Alingsås – grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna

Genomförande	Aktivitet	Vid/snäv	Ansvarig aktivitet
Erbjuds	Individuella vägledningssamtal för vuxna i Alingsås kommun.	snäv	SYV
Garanteras	Medverka vid kartläggningssamtal på SFI, alla spår och både dag och kväll. Information ges då även om svenskt utbildningssystem och vid behov bedömning av betyg.	vid	Ansvarig lärare, SYV.
Garanteras	Upprätta en individuell studieplan. Sker främst vid ansökan. För SFI-elever sker detta i samband med kartläggningssamtalet. Revideras vid behov i samverkan mellan SYV och elev.	snäv	SYV
Garanteras	Deltar vid validering genom att medverka vid kartläggning av förvärvad kompetens samt fungera stödjande för individen genom hela processen.	vid	Ansvarig lärare, SYV
Erbjuds	I undervisningssituation informera och utbilda kring t.ex. yrken, CV och förfarande vid anställningsintervju. Sker i första hand gentemot SFI-elever.	vid	Ansvarig lärare, SYV
Erbjuds	Ge information till individer om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen. Sker t.ex. genom medverkan på mässor, öppet hus och informationsmöten, både externa och interna.	vid	Ansvarig lärare, SYV.
Erbjuds	Gruppinformation till elever om t.ex. behörigheter inför fortsatta studier och vägar till arbete.	snäv	Ansvarig lärare, SYV
Vid behov	Gruppvägledning med nuvarande elever utifrån syftet att utveckla självkännet och förmåga till studieplanering.	snäv	SYV
Vid behov	Medverka i projekt där målsättningen är att individer får ökad kännedom om yrkeslivets förutsättningar, sina egna kompetenser och valmöjligheter.	vid	Ansvarig lärare, SYV.
Garanteras	Anpassning av studie- och yrkesvägledning utifrån elevernas behov.	vid	Ansvarig lärande, SYV.

Ledning och systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bland annat studie- och yrkesvägledning, vilket framgår nedan under rubriken styrdokument.

Studie- och yrkesvägledningen ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete utifrån övergripande nationella mål inom respektive skolform/sectors inriktning. Studie- och yrkesvägledaren bör därför vara väl insatt i varje enskild skolenhet/skolforms särskilda utvecklingsområden. Rektor och huvudman har ett ansvar för att det finns system och rutiner för planering, uppföljning och utvärdering av målen för respektive skolenhet/skolform.

Styrdokument

Skollagen 2010:800; Studie- och yrkesvägledning

Tillgång

29 § Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Behörighet

30 § För att få anställas utan tidsbegränsning för studie- och yrkesvägledning ska den sökande ha en utbildning avsedd för sådan verksamhet. Den som inte uppfyller kravet enligt första stycket får anställas för studie- och yrkesvägledning för högst ett år i sänder.

Läroplan för gymnasieskolan (GY2011)

GY2011, kap 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Gymnasieskolan ska nära samverka med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universitetet och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet om yrkesutbildningen. Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitetet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolan och eleverna.

Mål

Skolans mål är att varje elev:

- Utveckla sin självkännetdom och förmåga till studieplanering.
- Medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper.
- Ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha.
- Har kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till fortsatt utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder, och
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning:

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social- eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för utbildningen nås,
- i utbildningen nyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och bidra till att presumtiva elever får information om skolans utbildningar

GYS2011; 2.4 Rektorns ansvar är att:

- undervisningen, elevhälsan och studie- och yrkesvägledningen utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta,
- skolan i dialog med eleven upprättar en individuell studieplan för varje elev och reviderar den vid behov,
- lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,
- samverkan med universiteten och högskolorna samt arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får en kvalitativt god utbildning samt en förberedelse för yrkesverksamhet och fortsatt utbildning,
- studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke,

Läroplan för gymnasiesärskolan (GYS2013)

GYS2013 kap 2.4; Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Skolan ska nära samverka med de obligatoriska skolformerna, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskolan, folkhögskolor, arbetslivet och med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet om yrkesutbildningen. Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolan och eleverna.

Mål

Skolans mål är att varje elev utifrån sina förutsättningar:

- Utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering,
- Självständigt eller med stöd kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper.
- Ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha.
- Har viss kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till fortsatt utbildning, praktik och arbete, och
- Är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning:

- Bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrkesområde, informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,

- utveckla kontakter med folkhögskolor och med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för utbildningen nås,
- i utbildningen utnyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- bidra till att presumtiva elever får information om skolans utbildningar.

GYS2013; kap 2.6 Rektorns ansvar är att:

- Undervisningen, elevhälsan och studie- och yrkesvägledningen utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta,
- skolan i dialog med eleven upprättar en individuell studieplan för varje elev och reviderar den vid behov,
- lärare och annan personal får möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,
- samverkan med särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, folkhögskolor, yrkeshögskolan och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får en kvalitativt god utbildning samt en förberedelse för yrkesverksamhet och fortsatt utbildning,
- studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida yrkesområde och fortsatta studier,
- skolan ger varje elev stöd vid det arbetsplatsförlagda lärandet,
- skolan ger varje elev stöd inför övergången till arbetslivet.

Läroplan för vuxenutbildningen 2012:101

2.2 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Vuxenutbildningen ska samverka med verksamheter som hör till arbetslivet, yrkeshögskolan, folkhögskola och universitet och högskola samt med samhället i övrigt. Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behov av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse för eleven.

Mål

Vuxenutbildningens mål är att varje elev

- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan få,
- har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning:

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, vidare utbildning och yrkesverksamhet samt motverka sådana begränsningar av valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund,
- bidra till att presumtiva elever får information om olika utbildningsmöjligheter.

2.4 Rektorns ansvar är att:

- verksamhetens personal i samverkan med eleven upprättar en individuell studieplan för eleven och reviderar den vid behov,
- lärare, studie- och yrkesvägledare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,
- samverka med universiteten och högskolorna och arbetslivet utvecklas så att eleverna får en kvalitativt god utbildning samt en förberedelse för yrkesverksamhet och vidare utbildning,
- studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder samt inför val av framtida utbildning och yrke.

Referenslitteratur

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SKOLFS 2011:14. *Förordning om läroplan för gymnasieskolan*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

SKOLFS 2012:99. *Förordning om läroplan för gymnasiesärskolan*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

SKOLFS 2012:101. *Förordning om läroplan för vuxenutbildningen*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SKOLFS 2012:98. *Allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet*. Stockholm: Skolverket.

SKOLFS 2013:180. *Allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning*, Stockholm: Skolverket